

HANDLEIDING Wereldspelers

Een stappenplan voor lokale besturen,
opvangcentra en al wie aan de slag wil
om lokaal jonge nieuwkomers in de vrije
tijd te betrekken.

De inhoud van deze handleiding kwam in 2022 tot stand dankzij:

Alle vrijwilligers die bij Wereldspelers actief waren

De opvangcentra in Arendonk, Scherpenheuvel-Zichem, Overijse en Machelen

De lokale besturen van Arendonk, Scherpenheuvel- Zichem en Machelen

Sverre Pots, Katrien Vissers en Lisa Brusselaers van Tumult vzw

Blijke Eeckhaut van Fedasil

Externe input van Bataljong en het lokaal bestuur van Boortmeerbeek

De Bemanning voor de Lay-out

Inhoudstafel

Algemeen kader: waarom Wereldspelers? 4

Situering Wereldspelers en deze handleiding	4
Het project	4
Voorstelling van de betrokken organisaties binnen Wereldspelers 2.0	5
Waarom inzetten op vrije tijd voor kinderen en jongeren in opvangcentra?	7
Het belang van het betrekken van de buurt in het vrijetijdsaanbod	7

Aan de slag: een handleiding om een Wereldspelersnetwerk uit te bouwen rondom je opvangcentrum 8

Stap 1 • Checklist voor je begint	8
Stap 2 • Werven van vrijwilligers	10
Stap 3 • Voorbereiding van de vrijwilligers: startmoment	14
Stap 4 • Voorbereiding van de bewoners	14
Stap 5 • In-fase: een eerste activiteit	15
Stap 6 • In-fase: inplannen vervolgactiviteiten	16
Stap 7 • Ondersteuning van vrijwilligers	17
Stap 8 • Uit-fase: brug naar buiten maken	19
Stap 9 • Herhalen van de verschillende stappen	21

Tot slot... 22

Algemeen kader: waarom Wereldspelers?

Situering Wereldspelers en deze handleiding

Wereldspelers kwam in 2015 tot stand als een initiatief van de jeugdsector, ondersteund door De Ambrassade en Tumult als gevolg van de oorlog in syrië. Er werden 30 weekends georganiseerd voor de kinderen en jongeren uit de opvangcentra van dendermonde en lint door vrijwilligers uit diverse jeugdwerkorganisaties. De ervaringen van deze vrijwilligers én hun tips werden vervolgens ook breder gedeeld, aangevuld met de kennis van expertorganisaties. De toolbox op de website Wereldspelers.be was geboren!

Ook de voorbije recente jaren (en vandaag) blijft een nood bestaan bij jonge vluchtelingen om jong te kunnen zijn en een plek te vinden in ons land. Daarom kozen Tumult en een aantal lokale gemeentes, met de steun van Fedasil, voor een vernieuwde aanpak, die focust op **het verbinden van het lokale vrijetijdsaanbod met het lokale opvangcentrum**. Deze handleiding kwam tot stand op basis van de ervaringen van Tumult als projectcoördinator Wereldspelers 2.0 in deze gemeentes in 2021 en 2022. Het dient als gids om een dergelijk project zelf op poten te kunnen zetten en een potentiële samenwerking vorm te geven. Je leest hoe het project net in zijn werk ging en welke leerlessen daarbij werden opgedaan.

Het project

Met Wereldspelers 2.0 wordt ingezet op de integratie in de buurt en samenleving van kinderen en jongeren uit het opvangcentrum via lokale vrijetijdsactiviteiten. We onderscheiden twee fases:

1. **In-fase:** om het vrijetijdsaanbod binnen de opvangstructuur te realiseren wordt een netwerk gebouwd rondom de opvangstructuur. Minimaal 1 keer per maand gaat er een leuke activiteit voor de kinderen en jongeren in het opvangcentrum door om hen zo te laten kennismaken met het gevarieerde vrijetijdsaanbod. Deze activiteiten worden georganiseerd door vrijwilligers die in het project stappen of door lokale vrijetijdsaanbieders (bv een academie, club, organisatie,...)
2. **Uit-fase:** we maken mee de brug tussen de kinderen en jongeren uit het centrum en het lokale vrijetijdsaanbod door hen toe te leiden naar het vrijetijdsaanbod.

De gemeentes Arendonk en Scherpenheuvel-zichem (en aanvankelijk ook Overijse) gingen samen met Tumult op zoek naar teams van vrijwilligers in elke gemeente. Ook in Machelen maakte het project een opstart en werd in samenspraak met het lokaal bestuur en het opvangcentrum gezocht naar verenigingen om samen te werken. De betrokken vrijwilligers zijn ofwel vrijwilligers die actief zijn of waren in het vrijetijdsaanbod van de gemeente. Denk hierbij aan: chiro, fanfare, voetbalclub, scouts, tekenatelier, ... Ofwel hebben de vrijwilligers zelf de ervaring van nieuw te zijn in België en de asielprocedure te doorlopen. In de samenstelling van de vrijwilligersploegen wordt steeds een mix van achtergronden nagestreefd.

Voorstelling van de betrokken organisaties binnen Wereldspelers 2.0

Binnen Wereldspelers 2.0 werkten we met de volgende partners samen:

- **Lokale besturen:** zij vormden de brug naar de lokale vrijetijdscontext.
- **Opvangcentra:** zij zorgden voor fysieke ruimte om activiteiten te doen, communicatie met de bewoners en ondersteunden (in beperkte mate) mee bv. bij het toeleiden naar een hobby. Ook signaleerden zij drempels naar de vrijetijdsactoren en het lokaal bestuur.
- **Tumult als extern ondersteunende partner:** Tumult nam de projectcoördinatie op zich. Dat hield in dat een medewerker overleg faciliteert met de partners, de planning opmaakt, contacten legt met lokale verenigingen, vrijwilligers zoekt, vormt en ondersteunt,...
- **Fedasil:** de financieel faciliterende partner.

Waarom inzetten op vrije tijd voor kinderen en jongeren in opvangcentra?

Onderzoek leert dat in het opvangnetwerk voor vluchtelingen nog meer gedaan kan worden om meer ontwikkelingskansen te bieden aan minderjarigen. Een **zinvolle vrijetijdsbesteding komt daarbij steevast naar voren als één van de elementen waarop sterker kan worden ingezet**. Elk kind of jongere heeft het recht om diens vrije tijd op een zinvolle en leuke manier door te brengen (artikel 31 van de kinderrechten). Spelen is daarbij niet alleen een basisrecht, maar ook een manier om even te ontsnappen aan uitdagingen en zorgen die samenhangen met de context en verblijfssituatie waarin de kinderen en jongeren in een opvangcentrum zich bevinden. En dat komt hun veerkracht ten goede.

Deelname aan een vrijetijdsaanbod waar men 'speelkansen' krijgt is bijgevolg **een belangrijke hefboom** om ontwikkelingsmogelijkheden aan te bieden en talenten te ontdekken. Toch zien we dat jonge **nieuwkomers nog weinig deelnemen** aan het georganiseerde vrijetijdsaanbod en er bovendien veel **onwetendheid is bij**

deze doelgroep (en hun ouders) over de mogelijkheden die er bestaan. Daartegenover staat dat ook de vrijetijdsorganisaties vaak weinig kennis hebben over de werking van een opvangcentrum.

In het rijtje brood-bad-bed-begeleiding is de toeleiding naar vrije tijd vaak een laatste prioriteit. Onvoldoende tijd zorgt dat begeleiders zelden kwalitatief op vrije tijd in kunnen zetten. Nochtans draagt het deelnemen aan vrijetijdsactiviteiten bij tot een snellere **integratie**: informele ontmoetingen helpen om hun taal te oefenen en maken het makkelijker om voeling te krijgen met de wereld buiten het centrum (door bijvoorbeeld ook een sociaal netwerk op te bouwen). Daarnaast kan een vrijetijdsaanbod ook **ademruimte** bieden voor ouders en begeleiders in opvangcentra. Een project zoals Wereldspelers zorgt voor minder verveling bij de kinderen en jongeren in de opvangstructuur, wat op zijn beurt zorgt voor het verminderen van storend gedrag.

Het belang van het betrekken van de buurt in het vrijetijdsaanbod

De ongedwongen sfeer in de vrije tijd maakt dat mensen elkaar oprecht kunnen ontmoeten. Op die manier voorkomen we dat groepen mensen volledig langs elkaar leven. Om het lokale vrijetijdsaanbod te verbinden met het opvangcentrum zetten we daarom enerzijds in op **social bonding** (het maken van verbindingen binnen een groep/ lokale context) door het inzetten van lokale jongeren als vrijwilligers. We zoeken hier naar een mix van lokale vrijwilligers en ervaringsdeskundige vrijwilligers die zelf ooit nieuw waren in België. Zo zetten we in op een sterke vertrouwensband tussen de kinderen en jongeren in het centrum en de vrijwilligers. Dit zorgt ervoor dat zij zich begrepen en gesteund voelen. Op die manier brengen we de buurt naar binnen in het centrum en zorgen we voor meer vrijetijdsaanbod binnen het centrum.

Anderzijds helpen de vrijwilligers de kinderen en jongeren ook om de stap naar buiten te zetten, om echt de brug te slaan naar het lokale bestaande vrijetijdsaanbod (**social bridging**, het slaan van bruggen naar andere groepen). Dat brengt heel wat voordelen met zich mee voor de verschillende betrokkenen:

- Kinderen en jongeren in het centrum hebben meer vrijetijds mogelijkheden en de kans om hun sociaal netwerk te verbreden.
- Medewerkers van het opvangcentrum worden ontlast.
- Verenigingen, hun begeleiders en deelnemers krijgen een kans op informeel interculturele competenties leren.
- Ervaringsdeskundige vrijwilligers zien hun empowerment stijgen.
- De opvangstructuur is sterker lokaal ingebed door deze ontmoetingskansen.
- ...

Aan de slag: een handleiding om een Wereldspelersnetwerk uit te bouwen rondom je opvangcentrum

De voorbije jaren ging Tumult als ondersteunende partner aan de slag binnen het project Wereldspelers 2.0 (hier wordt verder naar verwezen als 'Wereldspelers'). In deze handleiding willen we je een overzicht bieden om hierrond zelf te werk te gaan. In negen stappen vertellen we hieronder hoe je een project als Wereldspelers kan uitwerken, samen met heel wat leerlessen die tijdens het project naar boven kwamen. Binnen je specifieke context bekijk je best zelf wie welke rol kan opnemen, welke stappen je neemt en hoe je die invult. Elke context is uiteraard verschillend, met deze handleiding willen we vooral een inspirerend voorbeeld bieden.

Stap 1 • Checklist voor je begint

Voor je effectief met het project van start gaat, is het aangewezen een goede contextanalyse te maken van zowel het opvangcentrum als de buurt waar je aan de slag zal gaan. De volgende vragen kunnen je op weg helpen.

Wie woont er in het centrum?

Deze analyse maak je best samen met een begeleider van de kinderen en jongeren in het opvangcentrum of opvanginitiatief. Hij/zij/die kent de kinderen en jongeren die er verblijven vaak van kortbij en kan dus mee de noden, behoeftes en vragen inschatten. Vragen die aan bod kunnen komen zijn:

- Zijn er voldoende kinderen en jongeren om een dergelijk project op te starten? Is het interessant om een groepsaanbod te starten of is enkel toeleiding op individuele basis meer geschikt?
- Zijn het vooral jonge kinderen of voornamelijk tieners?
- Hoe is de verdeling in aantal jongens versus aantal meisjes?
- Wat zijn de interesses van de kinderen en jongeren? Zijn ze eerder op zoek naar een sportief aanbod of zijn er bijvoorbeeld veel kinderen of jongeren geïnteresseerd in meer creatieve activiteiten...
- Welke noden op het vlak van vrije tijd zijn er?
- ...

Welk aanbod bestaat er al?

- In veel opvangcentra wordt vaak al een vorm van vrijetijdsaanbod voorzien, al is dit meestal beperkt. Onderzoek waar een project als Wereldspelers aanvullend of versterkend kan werken:
- Zijn er al bestaande partnerschappen of contacten met verenigingen die als vertrekbasis kunnen gebruikt worden?
- Welk vrijetijdsaanbod is er al binnen het centrum en waar is nog bijkomend nood aan?

Is er draagvlak binnen het opvangcentrum?

Eerlijk is eerlijk: zonder een (beperkte) tijdsinspanning van de werknemers in het opvangcentrum is het moeilijk om een project als Wereldspelers écht te doen slagen. Soms zien we dat een centrum onderbemand is of nog erg zoekend is naar hoe het intern zijn werking kan organiseren. Stel jezelf in zo'n geval de vraag of dit het meest aangewezen moment is om een project als Wereldspelers op te starten. Een kennismakingsgesprek om het draagvlak en de stabiliteit te bevragen kan dus helpend zijn. Hier kan je nagaan of er ruimte is om de volgende dingen op te nemen (welke verwachtingen er exact zijn voor de verschillende partners hangt uiteraard van de lokale context af):

- **Communiceren en informeren** over het project en de activiteiten naar kinderen en jongeren in het opvanginitiatief, maar ook naar hun ouders toe. Bijgevolg moeten **medewerkers de meerwaarde van vrije tijd zelf zien** om het ook te kunnen overbrengen naar de bewoners.
- Een **duidelijk aanspreekpunt** binnen het centrum aanstellen zowel voor eventuele externe partners (lokaal bestuur en eventuele projectmedewerker) als voor de vrijwilligers.
- Aanbieden van **materiaal en ruimtes** binnen het centrum om activiteiten te kunnen laten doorgaan.
- Het onderhouden van de **relaties met het lokaal bestuur** door bv. regelmatig te overleggen met de jeugddienst.
- Indien mogelijk een minimale **tijdsinvestering** van begeleiders in het ondersteunen van de kinderen en jongeren voor het toeleiden naar een hobby.
- ...

Is er draagvlak binnen het lokaal bestuur?

Het lokaal bestuur is een noodzakelijke partner voor de realisatie van vrije tijd voor jonge nieuwkomers. Zij kennen de lokale vrijetijdscontext en geven het project extra validiteit. Via hun lokaal netwerk openen ze deuren bij lokale verenigingen en zorgen dat ze sneller mee op de kar springen. Hun betrokkenheid was voor Wereldspelers dus een grote meerwaarde. Bekijk met hen of zij de volgende dingen kunnen opnemen:

- Helpen met het aanleveren van informatie om **het vrijetijdsaanbod bekend te maken** aan de begeleiders en bewoners van het opvangcentrum.
- Mee communicatie voor het werven van **vrijwilligers** verspreiden.
- Instaan voor het (gratis) gebruik van **publieke plaatsen** zoals een zwembad, sporthal,...
- Het project mee **uitdragen**.
- Een **contactpersoon** aanstellen voor het project.
- ...

LEERLES: ZOEK DE JUISTE CONTACTPERSONEN

Vaak zijn er al zekere contacten tussen een lokaal bestuur en een opvangcentrum, maar zijn die contacten er nog niet op het niveau van de jeugddienst, sportdienst, cultuurdienst en/of vrijetijdsdienst. Hierin verbinding maken, kan een grote meerwaarde betekenen onder andere voor de brede gedragenheid van het project. Daarnaast kunnen een aantal praktische uitdagingen aangepakt worden bijvoorbeeld tussenkomst in deelnamegelden (uit-pas regelen), gebruik van publieke ruimte voor activiteiten, toegang tot openbare ruimtes zoals de bib en het zwembad,...

Voorbeeld: in Arendonk zorgde het tot stand komen van de contacten tussen het opvangcentrum en iemand van de vrijetijdsdienst voor een aantal 'quick wins' zoals het openstellen van het zwembad op specifieke uren, waardoor de toegang voor bewoners uit het centrum vergemakkelijkt werd.

Het kan ook interessant zijn om breder te bekijken welke andere mogelijke partners er nog zijn. Zijn er brugfiguren die het project mee kunnen uitdragen? Kan er samengewerkt worden met scholen? Zijn er voogden die bijvoorbeeld rond toeleiding een rol kunnen opnemen? Of zijn er andere hulpverleners waar contacten mee gelegd kunnen worden?

Is het financieel haalbaar om een dergelijk project op te starten?

Wil je met Wereldspelers echt een verschil maken, dan is het nodig dat het project ook de nodige (financiële) ademruimte krijgt. Voor Wereldspelers vertaalde dit zich in personeelstijd die vrij gemaakt kon worden om het project op te volgen, maar ook in werkingsmiddelen die nodig waren om in een minimaal aanbod te voorzien. Breng daarom het volgende in kaart:

- Bij **wiens takenpakket** sluit het project het meeste aan? Wie neemt er op dit moment al een rol op in de samenwerking tussen een opvanginitiatief en het lokaal bestuur? Kunnen er mensen vrijgesteld worden om zich te engageren binnen dit project? Zonder voldoende personeelsinzet om het project te ondersteunen is er weinig kans op slagen.
- **Wie** kan welke kost op zich nemen?
- Is er budgettaire ruimte om een **externe projectondersteuner** in te schakelen? (Zoals bij

Wereldspelers een werknemer van Tumult de projectcoördinatie op zich nam)

- Welke budgetten zijn er voor de aankoop van **spelmateriaal**? Zijn er donaties waarop we beroep kunnen doen (bv. service club zoals de lions, ...)?
- Is er budget voor **inschrijvingsgeld en materiaal** (bv. voetbalschoenen) van de hobby's waar kinderen/jongeren naar worden toegeleid? Je kan met het OCMW bekijken of vanuit hen budget gebruikt kan worden voor socioculturele participatie. Als er geen budget wordt gevonden, bestaat de kans dat het project op dit vlak vast loopt (dit dan vooral in de uit-fase). Financiële ondersteuning is zeker niet alleen de verantwoordelijkheid van een lokaal bestuur of een opvangcentrum is, maar ook van vrijetijdsaanbieders zelf.

Welke rol nemen de verschillende partners op zich?

Breng de verschillende relevante partners samen rond tafel: lokaal bestuur, opvangcentrum en eventueel een externe ondersteunende projectmedewerker.

- **Wie neemt welk engagement op?** Gebruik dit overlegmoment om verwachtingen door te spreken en in kaart te brengen wie welk engagement wil en kan opnemen en wat wenselijk is in de lokale context.
- **Wie coördineert het project?** Om het project te coördineren, activiteiten op te zetten, overlegmomenten te initiëren, vrijwilligers te begeleiden,... is het nuttig om

een projectcoördinator te hebben. De rol van projectcoördinatie kan zowel door een externe projectpartner, als een medewerker van het lokaal bestuur en/of opvangcentrum worden opgenomen.

- Eventueel kan je vanuit deze partners ook een '**stuurgroep**' aanstellen die vanuit een helikopterperspectief mee waakt over de uitvoering van het project. Die stuurgroep kan ook helpen voor een goede communicatie tussen alle partners, het aankaarten van moeilijkheden binnen het project,...

LEERLES: EEN EXTERNE PARTNER BETREKKEN HEEFT VOORDELEN

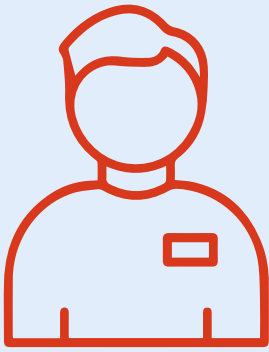
Een externe, ondersteunende partner kan nog extra expertise met zich meebrengen. Tumult had bijvoorbeeld al heel wat ervaring met het werken met kinderen en jongeren in de opvangstructuren en met het werken met vrijwilligers. Een ander voordeel is het meebrengen van een extra netwerk. Zo waren er in Scherpenheuvel bijvoorbeeld al wat acties ondernomen, maar bleef het zoeken naar meer vrijwilligers. Hieraan kwamen we vanuit Tumult tegemoet door niet-lokale vrijwilligers, van Tumult, in te schakelen.

Tumult kan dus een mogelijke partner zijn, maar uiteraard zijn er ook andere mogelijkheden. Misschien zijn er lokaal organisaties actief die ook als externe partner kunnen fungeren. Op de [site van Bataljong](#) kan je meer info vinden over het in kaart brengen van jouw lokaal netwerk.

Stap 2 • Werven van vrijwilligers

Wereldspelers valt of staat met vrijwilligers. Doordat het project vertrok vanuit een jeugdwerk-insteek en omdat we geloven in de meerwaarde van jeugdwerk voor en door jongeren, kozen we voor vrijwilligers **vanaf 16 jaar**, die – bij voorkeur – ook **in de buurt** van het betreffende centrum **wonen**. Gedurende het project onderscheidden we **drie soorten vrijwilligers** die ook kunnen overlappen (of in één en dezelfde persoon gevonden worden). Deze aanpak kan ter inspiratie dienen voor het werven van vrijwilligers in het project dat jullie willen opzetten.

Lokale vrijwilligers zijn vrijwilligers die actief zijn in het lokale vrijetijdsaanbod in (de buurt van) de gemeente.

- **Meerwaarde voor Wereldspelers?**

Deze vrijwilligers zijn vaak aangesloten bij het vrijetijdsaanbod in de buurt waardoor makkelijker de brug geslagen kan worden naar die vereniging. Zij hebben kennis van informele zaken waar nieuwkomers of buitenstaanders vaak niet van op de hoogte zijn.

- **Hoe bereik je ze?**

Via de communicatie van het lokaal bestuur: sociale media, website, krantje, mailing naar verenigingen. Daarnaast kunnen ook andere lokale facebookgroepen of vrijwilligerssites zoals [11.be](https://www.11.be) een meerwaarde zijn voor het vinden van lokale vrijwilligers.

- **Meerwaarde voor de vrijwilliger?**

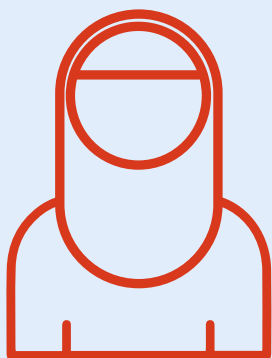
De vrijwilligers leren via Wereldspelers open te staan voor andere culturen en referentiekaders. Ze helpen het bewustzijn te vergroten in hun verenigingen en persoonlijk leven. Bovendien kan het deelnemen aan een project als Wereldspelers ook zorgen voor een nieuwe instroom van leden in de werking waar de vrijwilliger actief is.

Ik heb vooral geleerd dat kinderen kinderen zijn. Ik was nooit eerder met die doelgroep in contact gekomen en had ergens verwacht dat de kinderen heel anders gingen zijn dan zeg maar in de jeugdbeweging of sportclub waar ik begeleider ben (geweest). Die 'verwachting' werd na een minuut met de kinderen bezig te zijn meteen de deur uit geslingerd. Ik leer dat ieder kind en iedere jongere een uitlaatklep nodig heeft.

Emma, vrijwilliger in opvangcentrum Arendonk

Ervaringsdeskundige vrijwilligers zijn jongeren die zelf de asielpprocedure in België doorlopen hebben.

- **Meerwaarde voor Wereldspelers?**

Deze vrijwilligers spreken vaak heel wat talen en kunnen dus vertalen voor kinderen en ouders waar nodig. Ook kunnen ze een brugfiguur zijn tussen de verschillende culturen in het centrum en de lokale vrijetijdscontext. Zij hebben zelf de ervaring om in een nieuw land voor het eerst een hobby uit te proberen en kunnen deze ervaringen delen. Daarnaast kunnen ze tonen aan de kinderen en jongeren in het centrum dat zij ook vrijwilliger/ animator kunnen worden en zo als rolmodel fungeren.

- **Hoe bereik je ze?**

Via het netwerk van het opvangcentrum, okan, OCMW en de eventuele externe partner (in het geval van Wereldspelers dus Tumult). Belangrijk is om aanklampend te werken met hen en hen te laten voelen dat je hen er ook echt bij wil. Regelmatig en laagdrempelig contact houden helpt om hen betrokken te houden.

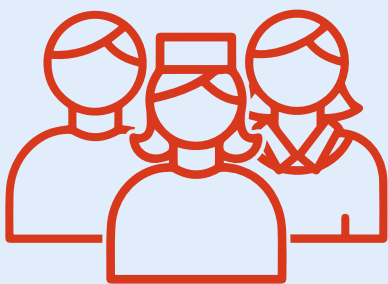
- **Meerwaarde voor de vrijwilligers?**

Voor de ervaringsdeskundige vrijwilligers is een dergelijk engagement (net zoals bij de lokale vrijwilliger) een meerwaarde voor hun persoonlijke ontwikkeling: verantwoordelijkheid opnemen, activiteiten te organiseren,... Ook leren ze via deze weg mogelijks nog bij over de vrijetijds mogelijkheden in België. Het biedt hen een breder netwerk in (de buurt van) hun eigen gemeente waardoor ze soms aansluiting kunnen vinden op verenigingsleven in hun buurt dat tot dan toe nog redelijk onbekend was.

De meerwaarde van vrijwilligers is dat ze niet overkomen als een officiële assistent. Het gebeurt al té vaak op zo'n officiële manier. Ik denk dat vrijwilligers met dezelfde achtergrond die een link hebben met vrije tijd voor de kinderen aantrekkelijker zijn om een activiteit mee te doen om ook misschien achteraf om door te verwijzen naar de hobby's van verenigingen.

Sien, medewerker Opvangcentrum Scherpenheuvel

Lokale groepen zijn verenigingen die als groep bv. een initiatie komen geven.

- **Meerwaarde voor Wereldspelers?**

Er kan makkelijker de brug gemaakt worden naar hun vereniging en de bewoners van het centrum leren welke mogelijkheden er allemaal zijn op vlak van vrijetijdsbesteding. Ze kunnen een grote meerwaarde zijn in combinatie met een vaste vrijwilligersgroep.

- **Hoe bereik je ze?**

Via de gemeente, via mail, je eigen netwerk.

- **Meerwaarde voor de vrijwilligers?**

Door, ook al is het eenmalig, een initiatie in een opvangcentrum te geven leer je heel wat bij over hoe je je eigen manier van werken laagdrempeliger kan maken. Je doet hierbij aan intercultureel leren en krijgt de kans een nieuw doelpubliek voor je werking aan te spreken.

We streefden telkens naar een **complementaire vrijwilligersgroep**. Een gemengde groepssamenstelling maakt het makkelijker om enerzijds connectie te maken met de bewoners in het centrum, maar anderzijds ook met het vrijetijdsaanbod buiten het centrum. Daarnaast verbreden vrijwilligers elkaars referentiekader en wijzen elkaar op veronderstellingen die – in de ogen van de andere – misschien toch niet zo logisch zijn.

Zoals vooraf verwacht, was dit lang niet altijd evident. We merkten namelijk dat er vaak veel vrijwilligers uit dezelfde soort verenging kwamen. De diversiteit binnen de groep vrijwilligers is dus iets om blijvend aandacht voor te hebben:

- Komen de vrijwilligers uit verschillende verenigingen?
- Betrekken we vrijwilligers met en zonder migratieverhaal?
- Hebben we een voldoende mix van vrijwilligers met diverse persoonskenmerken (gender, afkomst, leeftijd, ...).
- Op welke plaatsen werven we vrijwilligers?
- ...

LEERLES: MAAK VAN BIJ HET BEGIN VERWACHTINGEN DUIDELIJK VOOR VRIJWILLIGERS

Zorg dat bij het werven de verwachtingen zowel vanuit het project als vanuit de vrijwilligers meteen duidelijk zijn:

- Wat is het doel van het project?
- Welk engagement wordt er verwacht? (bv. 1 Keer per maand een activiteit organiseren in het opvangcentrum)
- Wat is de motivatie om vanuit te vertrekken?
- Wat is passend in de context van het vrijwilligersengagement (bv. geen plaats voor religieuze verdieping of om op zoek te gaan naar een partner)?
- Welke omgangsafspraken zijn er van tel (bv. met het oog op privacy)?
- Wordt er gewerkt met vrijwilligersvergoedingen of onkostenvergoedingen?
- Wie is het aanspreekpunt?
- Welke taal kan ik als vrijwilliger gebruiken?

Deze elementen kan je eventueel opnemen in een deontologische code (daarvoor verwijzen we graag naar die van [Uit de Marge](#)) en/of vrijwilligersovereenkomst/afsprakennota (een voorbeeld daarvan vind je op de site van [Tumult](#)).

Stap 3 • Voorbereiding van de vrijwilligers: startmoment

Tijdens het startmoment werden alle potentiële vrijwilligers uitgenodigd en werd het project toegelicht. Wat kan er op de agenda staan tijdens dit startmoment?

- **Kennismaking** met het project, elkaar, het centrum, de projectmedewerker en met de doelgroep. Zo kregen de vrijwilligers bijvoorbeeld steevast een rondleiding doorheen het centrum.
- Een **vorming** over het omgaan met kinderen en jongeren met een vluchtverhaal en de context van een opvangcentrum aangezien dit voor velen iets nieuws is. De toolbox Wereldspelers.be en de gratis online minivormingen van Tumult kunnen hier handige tools zijn.
- Het bespreken van **verwachtingen** (zie stap 2) en mogelijke **engagementen** van de vrijwilligers waarbij ook ruimte voorzien wordt om stil te staan bij de vragen of bezorgdheden.

- Indien de vrijwilligers overtuigd zijn om zich te engageren in het project, kan je vervolgens samen de **eerste activiteiten plannen**. Dit kan zowel tijdens de eerste startvergadering, als in een bijkomend overleg.
 - Willen ze telkens als 'groep' de activiteiten begeleiden, of worden er subgroepjes gevormd, of worden het eerder organisaties die beurtelings een activiteit zullen opzetten, ... ?
 - Maak ook afspraken over hoe jullie onderling zullen communiceren, met welke frequentie jullie bij elkaar komen, ...
 - ...

Probeer hierbij zo veel mogelijk in handen van de vrijwilligers zelf te leggen. Dit vergroot het **eigenaarschap** en het engagement binnen het project.

Stap 4 • Voorbereiding van de bewoners

- **Communiceer met de bewoners:** bekijk in eerste instantie samen met de medewerkers van het opvangcentrum hoe de Wereldspelersactiviteiten best bekend gemaakt worden naar de bewoners. Maak afspraken over hoe communicatie-flows zullen verlopen, en wie daar welke rol in heeft. Wanneer het project nog in opstartfase is, zal het nodig zijn dat de begeleiders uit het centrum zelf heel sterk inzetten op het communiceren van dit aanbod.
- **Organiseer een infosessie:** om de bewoners mee te krijgen met het project kan je een infosessie

organiseren waarbij het concept vrije tijd en een hobby wordt uitgelegd. Dit moment richt zich dan vooral op jongeren en op ouders. Maak voldoende tijd voor het duiden van **het belang van vrije tijd**. Dit is niet altijd even makkelijk omdat niet iedereen de taal machtig is en vrije tijd in heel wat herkomstlanden volledig anders wordt ingevuld. Meertalige vrijwilligers kunnen hier een grote meerwaarde zijn. In de bijlage vind je een methodiek om het vrijetijdslandschap aan nieuwkomers uit te leggen (meer methodieken vind je op de site van [Navigate Youth](http://NavigateYouth)).

LEERLES: BETREK DE OUDERS

Ouders zijn een essentiële partner in het realiseren van de vrijetijdsdeelnamen van de kinderen en jongeren. Hoe enthousiast de kinderen en jongeren ook zijn om deel te nemen, zonder de instemming en betrokkenheid van ouders wordt een duurzame deelname aan vrijetijdsactiviteiten erg moeilijk, zeker bij meisjes. Hierbij helpt het om de meerwaarde van vrije tijd te duiden en ouders bewust te maken van de rol die deelname aan het vrijetijdsaanbod kan spelen bij het leren van taal en het 'integreren' in onze samenleving. Een infomoment kan hier een goed moment voor zijn, maar ook ondersteunende communicatie door begeleiders/leerkrachten kan hierbij helpend zijn.

Stap 5 • In-fase: een eerste activiteit

Na de contextanalyse en het voorbereiden van de bewoners en vrijwilligers kan je aan de slag! Hieronder lees je enkele tips om van je eerste activiteit een succes te maken:

- Maak **affiches** van de activiteiten die in het centrum opgehangen worden. Gebruik vooral veel beelden en enkel het hoogst nodige in tekst (zie bijlage voor een voorbeeld). Zorg daarnaast ook voor een herkenbare lay-out of logo zodat het niet gewoon de zoveelste poster is die wordt verspreid.
- Maak **duidelijke afspraken** met vrijwilligers en het centrum.
- Zorg voor een goede **voorbereiding** voor de eerste activiteit (zie leerles hieronder).
- Zorg dat tijdens de eerste activiteit de projectmedewerker en een medewerker van het centrum **aanwezig zijn**. Het is immers de eerste keer voor zowel de vrijwilligers als de deelnemers. Ze kennen elkaar nog niet, weten niet goed wat te verwachten, hebben misschien nog vragen,...
- **Evalueer** de hopelijk heel geslaagde eerste activiteit samen met de vrijwilligers. Bekijk samen wat goed ging, waar misschien nog bijsturing nodig is en of er nog vragen zijn.

LEERLES: DENK BEWUST NA OVER JE EERSTE ACTIVITEIT

Denk goed na over de aard van de eerste activiteit die je inplant. Deze is best zo laagdrempelig en eenvoudig mogelijk, 'keep it simple'. Een opvangcentrum is voor vele kinderen en jongeren de thuiscontext. Hierdoor benaderen ze het deelnemen aan het aanbod ook vaak veel vrijblijvender en zullen ze veel komen en gaan tijdens de activiteit. Voorzie bij de eerste activiteit daarom in de mogelijkheid voor kinderen en jongeren om vrij aan te sluiten en weer weg te gaan wanneer ze willen. Op die manier kunnen ze stapsgewijs kennis maken met de mogelijkheden van het vrijetijdsaanbod. Op de toolbox www.wereldspelers.be vind je heel wat tips om aan de slag te gaan.

Voorbeeld: soms is het nodig daarbij het enthousiasme van vrijwilligers wat in te tomen. Een creatief en zot ingekleed spel, met verklede personages kan erg fijn zijn, maar schrikt ook soms af. Net zoals ingewikkelde spelregels...

Een grote uitdaging die ik denk ik wel deel met de anderen is toch wel het begeleiden van activiteiten in het opvangcentrum zelf. Dit voor de kinderen hun thuis, wat het voor hen een heel losse omgeving maakt waar ze zelf beslissen wat ze doen. Hoewel ik sinds de start van het project daar wel al in gegroeid ben, is dit nog steeds een uitdaging in de voorbereiding en begeleiding van de activiteiten.

Emma, vrijwilliger in Arendonk.

Stap 6 • In-fase: inplannen vervolgactiviteiten

Tijdens het maken van de planning voor de volgende activiteiten wordt zo veel mogelijk rekening gehouden met de agenda van het centrum en de vrijwilligers. Bij Wereldspelers werd voorzien in ongeveer één activiteit per maand (een voorbeeldplanning van Wereldspelers vind je in de bijlage). Tijdens het opmaken van de planning probeerden we rekening te houden met de volgende zaken:

- **Variatie in de groep die je wil bereiken:** leeftijd, jongens/meisjes, interesses,...
- **Variatie in de aard van de activiteiten:** sport, spel, creatief,... het kan gaan van basis zaken zoals gezelschapsspelletjes tot jeugdwerkactiviteiten of een initiatie baseball.
- Oog hebben voor de **mogelijkheden in de buurt:** het is interessant om zeker de activiteiten die je

in de buurt kan doen aan bod te laten komen. Trek er met een groepje op uit en ontdek het park of de speeltuin in de buurt. Vraag hierbij eventueel ook aan ouders om mee te komen zodat ook zij die mogelijkheden leren kennen.

- **Vakanties van medewerkers** tijdens de zomermaanden: dit kan communicatie soms moeilijker maken. Het kan helpen om halfjaarlijks data in te plannen zodat ze op voorhand met de medewerkers van het centrum gecommuniceerd kunnen worden. In de praktijk is het niet evident om de langetermijnplanning van het opvangcentrum te combineren met de kortetermijnvisie van de vrijwilligers waardoor soms activiteiten alsnog verzet moeten worden.

Een kerngroepje dat mee denkt aan de planning en die hun link met de lokale sport- en jeugdverenigingen kunnen inzetten om verschillende activiteiten te organiseren is noodzakelijk.

Emma, vrijwilliger in Arendonk.

Wanneer voor een langere periode activiteiten georganiseerd werden binnen de opvangcentra kreeg Wereldspelers ook meer **herkenbaarheid** en **geloofwaardigheid** bij de bewoners. Meer en meer kinderen/jongeren en hun ouders herkenden de vrijwilligers waardoor ze meer vertrouwen kregen en sneller deelnamen aan de activiteiten.

LEERLES: ZORG VOOR AANBOD OP MAAT VAN JONGEREN

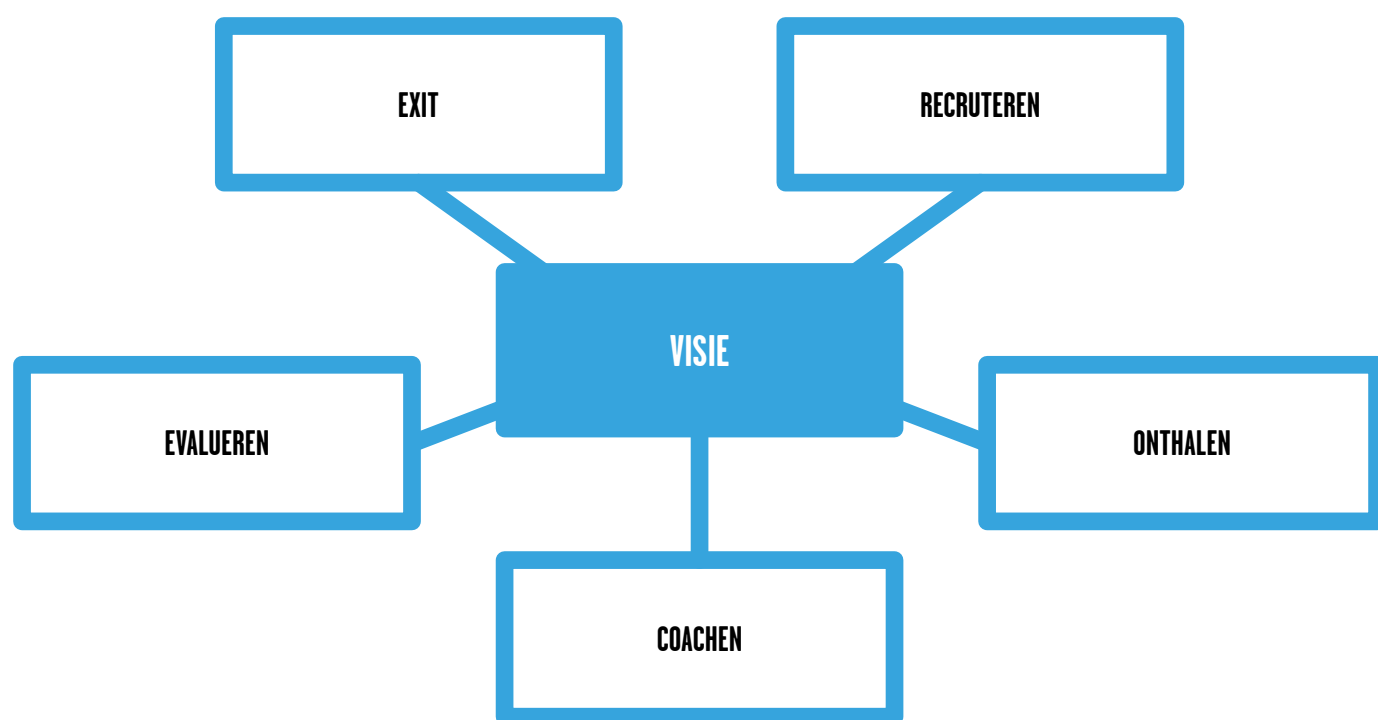
We merken dat er specifiek voor jongeren van 12 tot 30 jaar nog minder vrijetijds mogelijkheden zijn dan voor kinderen. Voor kinderen tussen de 6 en 12 jaar zijn de activiteiten uiteraard ook erg zinvol, maar uit gesprekken met de opvangcentra, jongeren binnen Tumult en uit eigen observaties merken we toch dat er sowieso al meer activiteiten voor -12 jaar worden georganiseerd en dat die – vaak – ook makkelijker te bereiken zijn dan +12 jarigen. Zorg dus voor voldoende aanbod op maat voor de jongeren in het opvangcentrum. Ook zij hebben enorm veel baat bij een fijne vrijetijdsbesteding.

Stap 7 • Ondersteuning van vrijwilligers

Vrijwilligers zijn de motor van het Wereldspelersproject. Een goede, op maat begeleiding en aandacht voor het welbevinden van de vrijwilligersgroep zijn belangrijk als je van dit project een succes wil maken. Op www.vlaanderenvrijwilligt.be, de website van het steunpunt voor vrijwilligerswerk in vlaanderen, en op www.vrijwilligerswerkwerkt.be, vind je heel wat praktische tips en tools terug die je kunnen helpen met het ondersteunen van je vrijwilligers. In heel wat opvangcentra

wordt er bovendien al gewerkt met vrijwilligers (bijvoorbeeld voor huiswerkbegeleiding). Bevraag dan zeker ook eens de medewerker verantwoordelijk voor deze vrijwilligerswerking. Misschien kan hij/zij/die nog wel een aantal extra goede tips meegeven.

Het zes vollen-model van [vrijwilligerswerkwerkt](http://www.vrijwilligerswerkwerkt.be) dat zes focuspunten belicht in het ondersteunen van vrijwilligers kan een interessante leidraad zijn:

Daarnaast zijn een aantal aandachtspunten specifiek van tel binnen de context van een project als Wereldspelers.

We lijsten hieronder enkele tips op voor de projectmedewerker die vrijwilligers ondersteunt:

Zorg voor een goede relatie tussen de ondersteunende projectmedewerker en de vrijwilligers:

- Aanspreekbaarheid en nabijheid verlaagt de drempel voor vrijwilligers om dingen aan te kaarten wanneer ze met moeilijkheden of uitdagingen worden geconfronteerd. Ook voelen vrijwilligers zich meer gewaardeerd. Door de vrijwilligers beter te leren kennen kan je je ondersteuning aanpassen aan hun sterktes en draagkracht. Deze ondersteuning kan gebeuren zowel op **organisatorisch** vlak (bijvoorbeeld inplannen van activiteiten), **logistiek** vlak (bijvoorbeeld voorzien van het nodige spelmateriaal) als op **inhoudelijk** vlak (bijvoorbeeld 'Hoe organiseer je een activiteit in de context van een opvangcentrum?').

Maak een echt een netwerk van je vrijwilligers:

- Om de twee maanden werd binnen Wereldspelers een **intervisiemoment** georganiseerd. Hier werd dan de planning opgesteld voor de komende activiteiten, maar werd ook tijd gemaakt **om uit te wisselen over ervaringen, moeilijkheden, leerlessen**. De intervisie kon ook gecombineerd worden met een vorming over een relevant thema voor de vrijwilligers.
- Zoek naar een goede manier van **communicatie** bijvoorbeeld via Whatsapp- of Facebookgroepen. Wat werkt het best voor jouw vrijwilligers?
- Investeer in het creëren van een **band tussen de verschillende vrijwilligers** in een gemeente.
- Heb ook **oog voor vrijwilligers die afhaken**. Waarom zijn ze juist afgehaakt? Hadden ze gewoon geen tijd meer, of matcht het engagement niet helemaal met wat ze in gedachte hadden? Stilstaan bij deze vragen geeft je waardevolle informatie om je ondersteuning en omkadering aan te passen.

Sta met de vrijwilligers stil bij het werken in de specifieke context van een opvangcentrum:

- We merkten dat vrijwilligers vaak redelijk vertrouwd zijn met het effectief organiseren van activiteiten. Vaak vroegen ze wel nog wat inhoudelijke ondersteuning in het werken met kinderen en jongeren met een vluchtverhaal in de context van een opvangcentrum. Je kan hierover in gesprek gaan met hen, bijvoorbeeld tijdens een intervisie en eventueel samen tot gedragen afspraken komen. Thema's die hierbij aan bod kunnen komen zijn:
 - **Afstand – nabijheid** (bv. Geen geld geven voor gezinshereniging, geen privé gsm nummer aan een bewoner geven, ...)
 - **Collectiviteit - individualiteit**: afspraken met een centrum en niet met aparte bewoners. (Bv. Geen kleding doneren aan één specifieke bewoner, wel aan het opvangcentrum.)
 - **Gepaste interculturele omgangsvormen** (bv. Kleding, respect voor elkaars cultuur en voedingsgewoontes, ...)
 - **Vertrouwensband** die je opbouwt met bewoners en het discreet omgaan met de info die ze je toevertrouwen.
 - ...

Sta stil bij welke vragen of noden zij hebben (zowel op individueel niveau als op het niveau van hun vereniging) over interculturaliteit, drempels, meertaligheid, opvangcentra,... Maar ook zeer concrete dingen zoals: welke taal moet ik gebruiken? Heb ik vrije toegang tot het opvangcentrum? Tips om je eigen ondersteuning naar vrijwilligers inhoudelijk te voeden, vind je op www.wereldspelers.be

LEERLES: MAAK AFSRPAKEN OVER DE ONDERSTEUNING DIE DE BEGELEIDERS VAN HET OPVANGCENTRUM BIEDEN

Van de medewerkers van het opvangcentrum werd tijdens Wereldspelers niet verwacht om telkens aanwezig te zijn op de activiteiten (behalve op de eerste activiteit). De medewerkers zorgden wel steeds mee voor praktische ondersteuning. Zo zorgden ze voor het materiaal en de ruimte in het centrum en wanneer vrijwilligers vragen hadden konden ze bij hen terecht. Het voornaamste is om duidelijke afspraken te maken over wie de vrijwilligers op welke manier ondersteunt en te bekijken wat in de specifieke context het meest wenselijk is.

Stap 8 • Uit-fase: brug naar buiten maken

Wereldspelers richt zicht niet enkel op het verbreden van het vrijetijdsaanbod in het centrum (in-fase), maar ook op het bouwen aan de brug naar vrijetijdsbesteding buiten het centrum (uit-fase). We trachten kinderen en jongeren daarbij toe te leiden naar het lokale aanbod, wetende dat hun deelname vaak eerder tijdelijk van aard zal zijn.

Binnen het afgelopen Wereldspelersproject zijn verschillende pogingen ondernomen om kinderen en jongeren toe te leiden naar het vrijetijdsaanbod in de buurt. Daarbij kwamen er heel wat drempels naar voren die duurzame toeleiding naar vrije tijd erg bemoeilijken. De voornaamste waren:

- **Financieel:** inschrijvingsgeld maar ook geld voor materiaal/uitrusting.
- **Transport:** opvangcentra zijn vaak redelijk afgelegen waardoor vervoer een grote drempel vormt.
- **Praktisch:** kinderen/jongeren verblijven niet lang genoeg in het opvangcentrum om structureel te kunnen deelnemen aan het georganiseerd vrijetijdsaanbod in de buurt van het centrum.
- **Cultureel:** onbekend met de gebruiken, informele drempels. Bijvoorbeeld geen halal eten voorzien, maar ook omgekeerd bijvoorbeeld bewoners die het concept jeugdbeweging niet kennen.
- **Taal:** veel van de bewoners spreken nog niet goed Nederlands.

Toch is het waardevol om op toeleiding in te zetten. Deelname aan een georganiseerd vrijetijdsaanbod kan immers als een katalysator dienen in het integratieproces van kinderen en jongeren. Het zorgt voor extra oefenkansen Nederlands, kennismaking met omgangsvormen, empowerment van de jongeren zelf, ... Hieronder formuleren we een aantal tips die kunnen worden meegenomen wanneer men gaat inzetten op het toeleiden van bewoners naar een vrijetijdsaanbod buiten het centrum:

Denk na over waar je naar toeleidt:

- **Sport** is bijvoorbeeld vaak een gekende hobby, maar vaak ook veel duurder en met meer drempels. **Jeugdwerk** is dan weer vaker ongekend, maar goedkoper en met makkelijker te overwinnen drempels (bv. minder vasthangend aan inschrijfdata, flexibeler, ...)
- **Kies voor een beperkt aantal verenigingen** waarmee je meer structureel samenwerkt en maak met hen afspraken op maat. Bij voorkeur verenigingen die makkelijk bereikbaar zijn vanuit het centrum en die zo verschillend mogelijk zijn van elkaar.

**Onderhoud het contact met vrijetijdsaanbieders.
Bekijk welke specifieke afspraken jullie kunnen maken:**

- Onderzoek bij (sport)verenigingen de mogelijkheid **om in te schrijven per kwartaal**.
- **Onderzoek of het mogelijk is om inschrijvingsgeld te betalen voor een aantal plaatsen** (dus vast inschrijvingsgeld dat iedereen steeds betaalt) en dan bij wissel van kinderen die deelnemen

(bv. omdat er iemand verhuist) telkens enkel nog het extra stukje aan verzekering betalen en niet opnieuw de volle pot. Je kan ook nagaan of er bij het OCMW budgetten zijn voor socio-culturele participatie om hiervoor te gebruiken.

- Verenigingen moeten ook **weten waar ze aan beginnen**. Bespreek vooraf hoe ze kijken naar het wisselend engagement, de soms korte duur van deelname (door kort verblijf in het centrum), ...

”

Het feit dat door het organiseren van een voetbaltornooi enkele jongeren worden ingeschreven bij de voetbalclub van Machelen, bewijst dat als men actoren samenbrengt en er voldoende wil is, heel veel positiefs kan gebeuren op korte termijn.

Sverre, projectmedewerker Wereldspelers

Zet in op het informeren van ouders over het vrijetijdsaanbod:

- Bij de opstart van het project informeerde je ouders mogelijks al over het concept vrije tijd en de hobby-mogelijkheden in vlaanderen. We merkten dat het ook nodig was om die info concreet te maken en voldoende te herhalen op sleutelmomenten doorheen het jaar: **inschrijfmomenten in mei/september, vlak voor vakantieperiodes**,... Hier kan je heel specifieke info geven over welke hobby's er in de buurt zijn, waar en wanneer ze doorgaan, hoeveel het kost, welke verwachtingen er zijn naar deelnemers en ouders toe,... maar ook tijdens deze momenten kan het aangewezen zijn om de meerwaarde van vrije tijd naar ouders opnieuw te benadrukken.

Idealiter gebeurt het informeren over deze vrije tijd in **samenwerking met het lokaal bestuur**. Zij hebben zicht op vrije tijdsaanbod in de gemeente, kennen vaak de beste kanalen, ... hebben soms zelf een eigen (zomer)aanbod.

Vrijwilligers kunnen ook in de uit-fase een grote rol spelen:

- Het kan interessant zijn om vrijwilligers op termijn ook te vormen tot **actieve brugfiguren** om kinderen en jongeren toe te leiden naar een hobby. Dan hoef je als opvangcentrum geen individuele begeleiding te doen telkens een deelnemer bij een vereniging wil aansluiten. Toeleiden naar de verenigingen die al in het project betrokken waren door bijvoorbeeld een initiatie te geven of omdat er een vrijwilliger actief is binnen Wereldspelers is vaak makkelijker omdat er al een toegangspoortje is. Wanneer een vrijwilliger de eerste keer fysiek mee kan gaan kan dit ook heel wat drempels helpen voorkomen.

Stap 9 • Herhalen van de verschillende stappen

Om Wereldspelers duurzaam te maken, komen heel wat van de ondernomen stappen jaarlijks terug. Lokale besturen veranderen, bewoners van opvangcentra komen en gaan, er komen nieuwe medewerkers in het opvangcentrum, lokale verenigingen en hun betrokken vrijwilligers wijzigen,... Het is dus nodig om blijvend tijd te steken in het onderhouden van deze contacten. Hiervoor kan je de verschillende stappen die in deze handleiding werden opgenomen als soort van checklist gebruiken bij de opstart van elk nieuw werkjaar.

Herhaling is nodig voor...

... De vrijwilligers en het vrijetijdsaanbod. Hou er rekening mee dat het project werkzaam is op het ritme van schooljaren en dat je eind augustus/begin september dus telkens opnieuw zal moeten kijken naar: betrokken vrijwilligers en organisaties, planning van de activiteiten, ... Gebruik dit moment ook om met je vrijwilligers stil te staan en terug te blikken naar het voorbije werkjaar en om afspraken te maken over het komende jaar. Ook de begeleiding in lokale verenigingen verandert vaak elk jaar. Herbekijk ook met hen de gemaakte afspraken.

... De betrokken partners in het project. Het is interessant om het lokaal bestuur en opvangcentrum regelmatig opnieuw aan één tafel te brengen. Doorheen het project is het belangrijk om drempels en moeilijkheden

die ondervonden worden (zowel drempels op het vlak van individuele deelname, als op het vlak van bredere toegankelijkheid) voldoende expliciet te blijven benoemen en herhalen. Vaak gaat dit immers niet om de dagelijkse bezorgdheden, of is het thema vrije tijd voor jonge nieuwkomers slechts één van de vele thema's waarrond er verwachtingen zijn ten aanzien van de betrokken partners. Het vast agenderen van dit onderwerp als thema op de stuurgroepvergadering en het ontsluiten van deze signalen aan de hand van persoonlijke verhalen kan hierbij helpend zijn.

... De doelgroep (bewoners in het centrum). Het belang van vrije tijd is vanuit de culturele achtergrond niet altijd even duidelijk en dagelijkse bezorgdheden maken dat er niet veel mentale ruimte overblijft om ook met de vrijetijdsparticipatie van de kinderen en jongeren bezig te zijn. Infosessies voor ouders zijn helpend, al gaat er door de taalbarrière nog steeds heel wat info soms verloren. Regelmatige herhaling van die infosessie, persoonlijk mensen aanspreken om dingen te duiden en voorzien in geïndividualiseerde opvolging van de betrokken kinderen/jongeren en ouders zijn noodzakelijke aanvullingen. Daarnaast is het ook omwille van de veranderende samenstelling van de bewoners van het opvangcentrum belangrijk dat de verschillende stappen herhaald worden.

LEERLES: GEEF JE EIGEN DRAAI AAN DEZE HANDLEIDING

Durf flexibel omgaan met het concept beschreven in deze handleiding: de idee van een centrum in partnerschap met een lokaal bestuur en Tumult als ondersteunende projectpartner; waarbij er eerst aanbod naar het centrum gebracht wordt (in-fase) en vanuit dat aanbod vervolgens wordt toegeleid naar deelname aan het aanbod buiten het centrum (uit-fase) is een soort van 'ideaal-traject'. Wat echter best werkt in jouw specifieke context is afhankelijk van verschillende factoren. Bijvoorbeeld: de beschikbare verenigingen, vrijwilligers, ... durf dus nieuwe dingen uit te proberen!

Tot slot...

Het belang van vrije tijd voor jongeren valt niet te onderschatten. Vrijtijdsactiviteiten zorgen voor ontspanning. Daarnaast dragen ze niet alleen bij aan de sociale vaardigheden, ze helpen kinderen en jongeren ook met het ontdekken en ontwikkelen van hun talenten en het uitbouwen van hun sociaal netwerk. Alle kinderen en jongeren hebben recht op vrije tijd, dus ook kinderen en jongeren die nieuw zijn in ons land. Als vrijwilligers, een lokaal bestuur en een opvangcentrum samen investeren in het mogelijk maken van vrijetijdsbesteding voor kinderen en jongeren in opvangcentra, dan kan dat echt een verschil maken. Niet alleen voor jonge nieuwkomers,

maar ook voor andere kwetsbare groepen en zelfs breder, de samenleving. Een project als Wereldspelers heeft heel wat positieve effecten (versterking sociale vaardigheden en interculturele competenties, versterken veerkracht, ...) op de rechtstreeks betrokkenen: zowel de deelnemende kinderen en jongeren als de betrokken vrijwilligers. Maar ook onrechtstreeks kunnen kinderen en jongeren van dit project profiteren. De geleerde lessen bij betrokken partners kunnen zo leiden tot het structureel verlagen van drempels bij vrijetijdsbesteding in de hele gemeente of voor een hernieuwde focus op vrije tijd in het opvangcentrum.

”

Ik denk dat Wereldspelers wel veranderd heeft dat wij meer een prioriteit hebben gemaakt van die hobby's op punt te zetten. Want dat is iets wat al lang bij ons op de to do lijst stond. En ik denk dat met Wereldspelers daar de focus wat meer op is gekomen, waardoor we daar wel meer op hebben ingezet en dat we dat ook wel belangrijk vinden om daarop te blijven inzetten. Dus op dat vlak heeft het sowieso wel iets veranderd. Onze focus is zo een beetje geshift.

Sien, medewerker opvangcentrum Scherpenheuvel

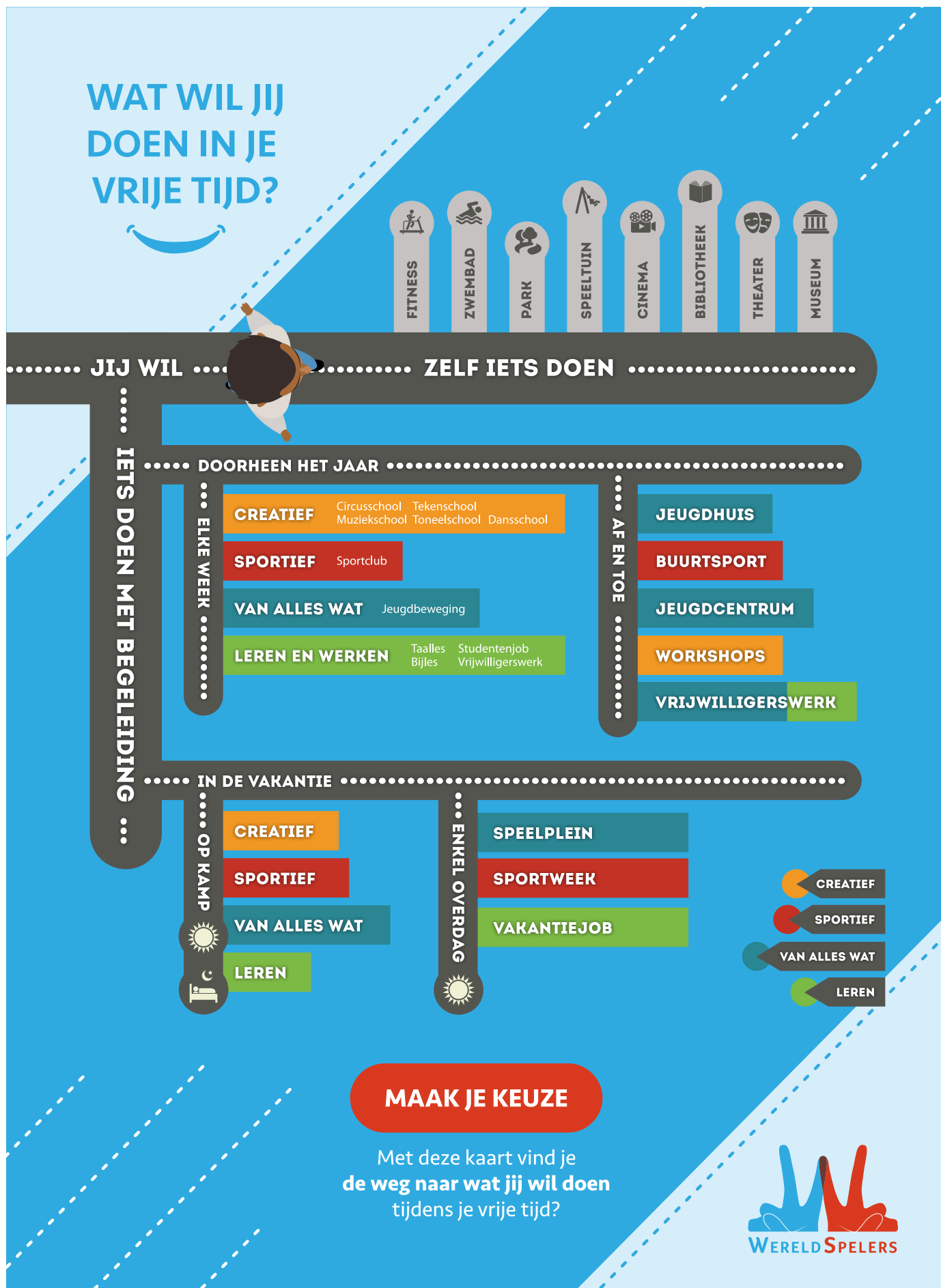
We had a beautiful day today with the children. We did an activity with music. Although the acoustic was terrible, the children had a lot of fun. And for me it feels great being among passionate young people. Together, we keep inspiring. We, a young organization full of young passionate people. Our minds become our power house, where courage, passion and brave thoughts are the product of our inspiration. Indeed, it is nice when a story of a person or group is told, but it becomes interesting when one tells his or her own story. As a volunteer of Wereldspelers, i felt inspired being among those other passionate young volunteers. Working hand in hand, in order to help others immigrants like myself. It was a most interesting journey: me living in the refugee center for years, returning years later to that same place, as a volunteer. To give hope and courage to the newcomers.

This wouldn't have been possible without being a part of Wereldspelers. Seeing myself organising activities with young refugees inspired me being a better person. Because i know how it felt being displaced, learning about a new lifestyle, culture, social well-being, language, within the society you find yourself in. And more especially for the young children who often do not have any idea why they and their parents had to relocate. Interacting with those young children, is challenging, but it is also fun and joyfull at the same time. My life transformed into a greater path, seeing myself putting a smile to their faces. Because i know how it feels being a kid growing up, most especially with mixed information, while trying to find your purpose of life...

Ali, vrijwilliger in Scherpenheuvel

Bijlagen

Poster 'wat wil jij doen in je vrije tijd?'

Voorbeeld van een affiche van een activiteit

maak kennis met
Beachvolleybal

DATUM: 21/08/2022

UUR: 13u00-17u00

[① MEER INFORMATIE](#)

Tumult
TALENT VOOR SAMEN LEVEN

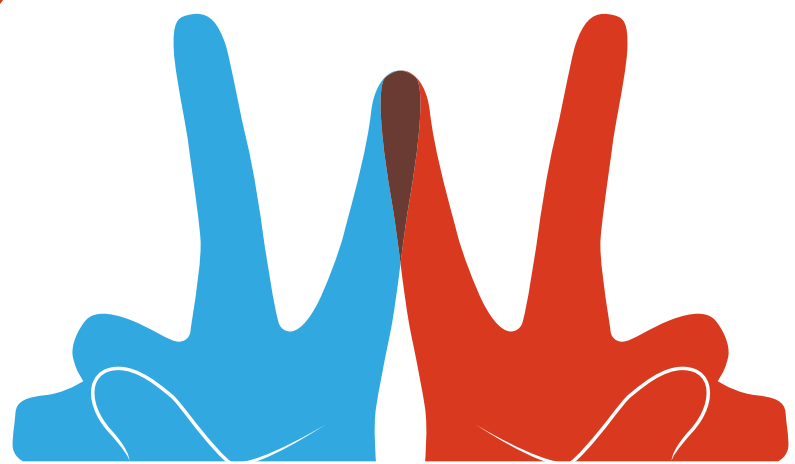
Arendonk

Met de steun van

fedasil
FEDERAAL AGENTSCHAP VOOR
DE OPVANG VAN ASIELZOEKERS

Fictief voorbeeld van hoe een planning van Wereldspelers eruit kon zien

Maand	Wat?	Datum	Tijd	Voor wie?	Welke activiteit?	Welke vrijwilligers?
Mei	Infosessie vrije tijd	24/05	19u – 20u30	Ouders	/	Eventueel om te helpen vertalen
	Activiteit	17/05	19u – 21u	Plus 12	Gezelschapsspelletjes	Wereldspelers
	Vrijwilligersvergadering	6/05	19u-21u	Vrijwilligers	/	
Juni	Activiteit	18/06	14u – 16u	Min 12	Knutselen	Tekenacademie
Juli	Activiteit	26/07	13u -17u	Iedereen	Zwemmen	Wereldspelers
	Vrijwilligersvergadering	16/07	17u -20u	Vrijwilligers	/	Eventueel om te helpen vertalen
Augustus	Activiteit	21/08	13u -17u	Plus 12	Volleybal	Wereldspelers
September	Activiteit	11/09	13u-18u	Tot 15 jaar	Startdag KLJ	Wereldspelers
	Infosessie vrije tijd	10/09	19u – 20u30	Ouders	/	Eventueel om te helpen vertalen
	Activiteit	17/09	14u – 16u	Iedereen	Circus	Circusschool
Oktober	Vrijwilligersvergadering + vorming	19/10	19u-22u	Vrijwilligers	/	
	Activiteit	30/10	19u – 21u	Min 12	Halloween	Wereldspelers
	...	...	...	...	...	...

WERELD SPELERS